

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorčič-
evi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, če-
trtek in soboto

Ljubljana, četrtek 26. marca 1936

Cena posamezni
številki Din 1.50

2000 kolkova- nih prošelj za 40 služb

Ljubljanska občina je razpisala 40 službenih mest pogodbenih dohodarstvenih paznikov. Vse prošnje za ta ne baš sijajno plačana službena mesta morajo biti kolkovane, pravilno, kolkovane morajo biti tudi vse priloge in teh se zahteva kar cela vrsta. Vsak prosilec bo torej imel precej stroškov, ki bodo tem bolj občutni, ker spadajo skoraj vsi prosilci med socialno zelo šibke sloje. Kljub temu pa je vložilo za teh 40 mest 2000 prosilcev z vsemi potrebnimi kolki opremljene prošnje. Upanje posameznega prosilca na uspešnost njegove prošnje je torej silno majhno in od vseh 2000 prosilcev bo samo ena petdesetina dobila službo. Kljub temu takšna neverjetna množica prošelj!

V tem razmerju 2000 prošelj za 40 služb je tudi najbolj jasno izražena vsa beda, ki jo preživlja današnja Slovenija. Ljudem so vsi viri zaslužka zaprti in kakor hitro se izve le za eno prosto mesto, že se oglašajo stotine vseh prošelj za to mesto. Naravna posledica tega je, da se ljudje ponujajo za vedno nižje mezde in plače, da se zaslužek prebivalstva stalno manjša in s tem ves naš življenjski standard stalno niža. Neizprosno se pogrezamo v vedno večjo proletarijizacijo in vedno obupnejšo bedo!

In pomislimo si razočaranje teh 2000 prosilcev, od katerih so dali mnogi tudi zadnje dinarje za kolke na prošnjah in prilogah, ko bo efekt vseh njih prošelj, moličevanj in žrtv le ta, da bodo skoraj vsi odbiti, ker bo pač uslišanih od vseh 2000 prošelj samo 2%. A potem se naj kdo še čudi, če se širi nezadovoljstvo in če pridobivajo na pristaših skrajni levicariji! Ali bi sploh moglo biti drugače!

Teh 2000 prošelj za 40 služb potrjuje to, kar smo trdili že leta in leta, da namreč vse naše gospodarstvo propada in da je zato za vse ljudi možnost zaslužka vedno manjša. V trgovini ni že nobenih novih mest, ker pada število trgovin stalno, v obrti je stanje še žalostnejše, nobenih novih industrij pa tudi ni. Dotok iz dežele pa je vedno enako velik, poleg tega pa išče službe še novi redni letni prirastek. Samo naravno je, če je na vsak razpis služb prava ataka prosilcev. Javnih del, ki bi vsaj delno zaposlila te vedno močnejše kadre delo iskajočih ljudi, pa tudi zaman pričakujemo. Tako postaja splošno gospodarsko stanje vedno težje in vedno obupnejše.

Kakor v zasmeh na vse to težko stanje pa se nam iz Beograda še vedno deklamira o bogati Sloveniji in kadarkoli se urejuje nov proračun, se odmerja Sloveniji poseben velik davčni delež. Tako se nam tudi letos obljublja, da bomo banovinskih trošarin plačevali več ko druge banovine, zato pa od njih manj imeli. Ni zadosti, da plačuje Slovenija že dvakrat tako velike državne davščine, kakor pa bi jih morala po številu prebivalstva, sedaj naj plačuje za skupne izdatke še višje banovinske trošarine. Popolnoma nemogoče zahtevati so to!

Kako je v teh zadnjih letih padlo gmotno stanje slovenskega prebivalstva, mora opaziti vsak, ki le za hip pogleda v nedeljo v

naše vasi. Še nikdar niso bili ljudje tako slabo oblečeni, kakor so sedaj. V nekaterih krajih je revščina dosegla že to stopnjo, da ljudje nimajo niti za vžgalice in sol. Pesem o bogati Sloveniji je čisto odpeta, danes se začneja čisto druga in nad vse žalostna pesem o Sloveniji, ki se pogreza v revščino. Zato pa je tudi izključeno, da bi ta obubožana Slovenija dajala še one davke, ko prej. Kdor hoče imeti iz Slovenije nekdanje davke, ta naj tudi poskrbi, da se bo njeno gospodarsko življenje dvignilo. Ta naj gleda na to, da bodo izpolnjene vsaj one minimalne zahteve Slovencev, ki so pogoj njih obstoja.

Kdor hoče zato imeti iz Slovenije davke, ta naj gleda na to, da oživi zopet naša lesna trgovina, da ne bodo z davčnimi privilegiji obdarjene zadrage uničevale trgovino, da ne bosta šušmarstvo in divja konkurenca tujih velepodjetij jemala obrtnikom vsako možnost eksistence. Ta naj poskrbi, da pride zopet v Slovenijo nazaj njen pupilni denar in da zopet oživi njeno, to nekdanje tako dobro delujoče denarništvo. Ta naj da Sloveniji delo in zaslužka, da bo mogla zaslužiti tudi denar za davke. Nemogoče pa je, da bi Slovenija le dajala in nič ne prejela.

Beda Slovenije je priklopela do tega, da bo kmalu vsa Slovenija

en sam tabor prosilcev za službo. V Ljubljani se nam je sedaj odkril ta tabor, drugi tabori po Ljubljani in v drugih krajih se še zakrivajo. Toda kmalu bodo tudi ti planili na dan, ker postajajo razmere vedno težje in težje. Iskreno želimo, da bi odločujoči krogi imeli to uvidenost in spoznali svojo dolžnost, da morajo na vsak način preprečiti, da bi se ti tabori prosilcev za službe izpremenili v tabore obupancev. Zadnji opomin, da ne pozabijo na to svojo dolžnost je teh 2000 prosilcev za 40 služb! Težke bodo posledice, če bi odločujoči tudi ta opomin prezrli!

2. Zbornice predlagajo, da se lestvica takse na račune in note zniža od predlagane višine 1 do 5 Din na največ 1 do 3 Din.

3. Vnesti bi bilo treba pojasnilo, da se morejo uporabljati kreditne knjižice, na katere se povisuje taksa od 5 na 10 Din, tudi takrat, kadar se blago prodaja posrednikom, trgovcem in obrtnikom s ciljem, da ti prodajo blago naprej ali da ga predelajo.

4. Ublažitev kazni za protipravno delovanje, kakor se predlaga v § 26. F., je treba črtati, ker je v rasporitu s fiskalnimi interesi in z zahtevami lojalne konkurence.

5. Poleg odprave opombe I. iz tar. post. 92, kar je vredno vse pohvale, je treba črtati tudi opombo iz tar. post. 31 zakona o sodnih taksah.

6. Osvoboditev zadrug, njihovih zvez in funkcionarjev od kazni za takse prestopke ni niti umestna niti pravična. Ne morejo se odpuščati kazni samo eni kategoriji krivecev.

Glede brezcarinskega uvoza predmetov po § 28. predlagajo zbornice, da se dovoli zaradi zaščite domače delavnosti ta uvoz samo za blago, ki se ne izdeluje v državi.

Zbornice ponovno predlagajo, da se izpremenita čl. 60. in 33. taksnega zakona in začne teči petletna zastarelost, če že ne od dne storjenega dejanja, pa vsaj od dneva končne likvidacije tega posla.

Končno opozarjajo zbornice, da bi se morali pravočasno objaviti vsi predpisi upravne tehnične narave zaradi pravilne in lažje uporabe davčnih reform. S tem bi se tudi preprečile komplikacije, ki delajo škodo in neprijetnosti tako davčnim oblastem ko tudi davčnim zavezancem.

Zbornice in predlog novega finančnega zakona

Po dvodnevem posvetovanju so zastopniki trgovinskih in industrijskih zbornic ter Centrale industrijskih korporacij v Beogradu soglasno sprejeli resolucijo, v kateri pravijo med drugim:

Zbornice so mnenja, da noveliranje nekaterih pomembnih določil davčne zakonodaje v svrhu povečanja davčne obremenitve ni prava pot. To bi se smelo zgoditi le s posebnim zakonom. V finančni zakon pa so bile vnešene tudi razne finančne reforme, ki ustvarjajo novo situacijo v gospodarskem življenju in za katere so izvedle zbornice šele po izglasovanju v skupščini. S tem se ustvarja atmosfera negotovosti in presenečenja, ki ni za gospodarstvo koristna. S tem pa se tudi jemlje zasebnemu gospodarstvu vsaka podjetnost.

Po novem zakonu se predvideva povečanje dohodkov od davka na poslovni promet za 170 milijonov dinarjev. Povečane so davčne stopnje. To je že drugo povečanje. Zbornice so mnenja, da se povisek dohodkov cen iz tega povečanja previsoko in zato se ta izdatek ne bi smel vezati na tako važen izdatek kakor je oni po § 15. predloga finančnega zakona.

Tudi pri tej priliki pa morajo zbornice poudariti, da se mora davčna obremenitev zmanjšati, ne pa povišati. Vsako povečanje bo še bolj zavrlo vse gospodarsko življenje, ker je kupna moč prebivalstva itak že do skrajnosti znižana. Zelo verjetno je, da bo takšna fiskalna politika znižala tudi dohodke državne blagajne, kakor kažejo izkušnje s povišanjem trošarine na sladkor in pivo.

Zbornice pozdravljajo olajšave, ki jih prinaša novi finančni zakon. Zlasti pozdravljajo odpravo obvezne dolžnosti izdajanja kolkovanih računov, kar bodo vsi trgovci odobraval. Toda to pomeni bolj rešitev neke nadloge, kakor pa davčno razbremenitev.

Zbornice opozarjajo tudi na novo obremenitev v obliki banovinskih trošarin, ki dosegajo od 15 do 150 % vrednosti blaga.

Po mnenju zbornic pomenijo tretjo novo obremenitev določila o posojilih. Zbornice so mnenja, da je mogoče rešiti vprašanje novih posojil samo s posebnim zakonom.

Zbornice predlagajo nadalje, da plačujejo samoupravne davščine tudi državna posestva.

Če se sprejme predlagano po-

večanje davčnih stopenj za davek na poslovni promet, potem predlagajo zbornice:

1. linearno povišanje v višini 25 % ni dobro. Potrebno bi bilo, da bi se stopnja za življenjske potreščine zmanjšala in prav tako na predmete široke potrošnje.

2. davek na žita in na drva bi bilo treba reformirati, ker današnje stanje ne more zadovoljiti niti države niti interesentov.

3. Revidirati je treba seznam predmetov, za katere se plačuje luksuzni davek. Število teh predmetov je treba zmanjšati.

4. Reorganizirati je treba kontrolo nad odmero in plačilom davka.

5. Pri uvozu blaga more biti osnova za odmero carina, toda dobro bi bilo, če bi se določilo, da izkorišča to pooblastilo finan-

čni minister samo v soglasju z zbornicami.

6. Prva kazen za one, ki ne vodijo knjige prometa ali ki ovirajo davčne oblasti pri pregledu knjig, bi morala ostati ista ko danes, zvišana kazen pa samo za ponovne prestopke. (Vse te izpremembe se nanašajo na § 25. finančnega zakona.)

Glede izpremembe amandmana o taksah predlagajo zbornice nekatere izpremembe § 26. finančnega zakona.

1. Ni treba, da se taksa po tar. post. 34 plačuje od vsake pole, ker se računi pišejo na liste in so oni za manjše zneske navadno bolj dolgi, dočim zavzemajo velike nabave le majhen prostor na računu. Po tej odredbi pa bi bil položaj ravno za velike nabave ugodnejši.

Naš izvoz sadja prošle jeseni v Nemčijo

Navidezno silaina konjunktura se razvila
za prizadete izvoznike v pravcato
katastrofo

Te dni se je mudila v Beogradu večja deputacija funkcionarjev in članov Združenja sadnih eksporterjev in sadnih trgovcev za dravsko banovino, ki je bila po intervenciji narodnih poslancev bivšega ministra Mohoriča in dr. Jančiča sprejeta od guvernerja Narodne banke.

Narodni poslanec in bivši minister Mohorič je guvernerju obrazložil v izčrpnem govoru položaj, v katerem se nahajajo naši izvozniki in nevarnost, ki jim preti, če se vprašanje obračunavanja klirinške marke ne reši v pozitivnem smislu.

Posl. Mohorič in reprezentant Združenja sta nadalje obrazložila še razna druga dejstva, ki preprečujejo uspešno delo sadnih eksporterjev v Nemčijo. Tako sta navedla:

Več kot leto dni je prakticirala Narodna banka pravilno obračunavanje klirinške marke na podlagi curiškega borznega tečaja, to je približno na temelju, da je ena marka Din 17,60 do Din 17,65. Naši izvozniki torej ob pričetku kampanje v mesecu juliju prošlega leta niso imeli nobenega pomsleka, da ne bi vzeli za kalkulacijsko bazo gornji tečaj. Po tem so se ravnali tudi pri določitvi nakupnih cen. Posledica tega je bila,

da so naši sadjarji producenti dosegli za svoje blago tako zadovoljive cene kakor že dolgo ne. Izvozniki so pa upoštevali ta tečaj tudi pri prodajnih cenah in je vnovčenje vse naše produkcije pripisati v prvi vrsti samo temu dejstvu, kljub temu da je izvoz v Italijo radi sankcij bil nemogoč. Medtem pa je Narodna banka brez potrebe — kar se bo pokazalo že v najkrajšem času — reducirala našim izvoznikom obvezno uporabo klirinških mark za plačilo njihovih obveznosti v Nemčiji od 100 na 50% in to z motivacijo, da naj se s tem dvigne uvoz blaga iz Nemčije in s tem zmanjša klirinški saldo. Efekt te odredbe pa je bil čisto drug, namreč ta, da se uvoz sploh ni povečal, pač pa je postal vsaj izvoz sadja povsem nerentabilen in nemogoč.

Nadalje je Narodna banka garantirala, da se bodo izplačevala klirinška vplačila po strogo kronološkem redu. Ne da bi preje opozorila Narodna banka izvoznike, pa je proti koncu prošlega leta kar naenkrat opustila svojo že več kot eno leto izvajano prakso, ter je nekim izvoznikom izplačala približno 840.000 mark izven kronološkega reda, kar je bilo popolnoma napačno. Mali eksporterji delajo z lastnim kapita-

lom, medtem ko je večjim in velikim to absolutno nemogoče in so navezani na tuja sredstva, zbog česar bi morala Narodna banka v prvi vrsti gledati na to, da vsaj deloma razbremeni one izvoznike, ki so bili prisiljeni poslužiti se tujih sredstev, ker so samo na ta način mogli plasirati naše produkte v inozemstvu in je s tem tudi naš kmet spravil svoje produkte po primernih cenah v denar.

Upoštevati je tudi to, da so za izvoznike sadja razmere mnogo slabše, nego za izvoznike drugih naših pridelkov. Vsi drugi izvozniki poslujejo v večjem ali manjšem obsegu vse leto in tudi vsako leto. Jabolka so pa izrazit sezonski artikel, ki se izvažajo samo enkrat na leto in niti vsako leto ne. To je zadostno znano iz raznih že objavljenih člankov, prav tako pa je tudi znano, da so izgubili naši izvozniki sadja od leta 1932 do l. 1935. ogromne vsote, ker je dobra konjunktura za izvoz sadja že radi menjajočih se sadnih letin, posebno za izvoz v Nemčijo, samo vsako drugo oziroma tretje leto.

Rezultat intervencije pri guvernerju Narodne banke je bil žal negativen. Guverner je samo svetoval, da prizadeji čimprej prodajo svoja dobroimetja. Ako bi to storili, bi znašala kurzna razlika pri vagonu najmanj Din 8.000 — do Din 9.000 —. Tudi lajku bo razumljivo, da tako velike razlike med nakupom in prodajo izvoznik ne more prenesti, zbog česar je tudi vsako nadaljnje tozadevno utemeljevanje nepotrebno.

Radi negativnega rezultata intervencije pri Narodni banki so bili delegati primorani zainteresirati odločujoče činitelje za to stvar in bodo prisiljeni podvzeti korake, da ugotovijo in odločijo za to poklicani, če je Narodna banka postopala v skladu in smiselno po našem klirinškem sporazumu z Nemčijo in če je imela pravico brez predhodnega in pravočasnega opozorila izvoznikarjev, opustiti in spremeniti že nad enoletno veljavno poslovno prakso.

Združenje trgovcev v Ljubljani

ima

55. redno letno skupščino v ponedeljek 30. marca 1936 ob 7. uri zvečer v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva 27.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Računski zaključek za l. 1935.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Proračun za leto 1936.
6. Razprava o »Trgovskem listu«.
7. Samostojni predlogi.
8. Slučajnosti.

Ce ob 7. uri zvečer ne bo navzočih zadostno število članov, se bo sklepalo o predmetih dnevnega reda eno uro kasneje, to je točno ob 8. uri (§ 374 zakona o obratih).

Samostojni predlogi se morajo vložiti pri upravi najkasneje tri dni pred skupščino. (§ 378 zakona o obratih.) V smislu čl. 40 pravil sta sklepni račun in proračun vsakemu članu v času od 16. do 30. t. m. na vpogled, da ju lahko pravčasno prouči.

Kdor se ne udeleži skupščine, ruši disciplino v naših stanovskih vrstah ter omalovažuje prizadevanje onih tovarišev, ki se nesebično in požrtvovalno borijo za interese vseh ostalih članov. — Za to tovariši in tovarišice, vsi na skupščino!

Uprava.

V Južni Srbiji več trgovin

Našim bralcem bo še v spominu naša polemika z »Narodnim blagostanjem«, ki je trdilo, da je Slovenija aktivna pokrajina, absolutno pasivna pa Južna Srbija. Statistika o gibanju trgovin najbolj jasno kaže, kako je bila trditve »Narodnega blagostanja« brez podlage. Dočim je nazadovalo po statistiki Zbornice za TOI v Ljubljani v Sloveniji število trgovin v letu 1935. za skoraj 1000 ali čisto natančno za 976, se je v Vardarski banovini povečalo število trgovin za 1101. Novo prijavljenih trgovin je bilo namreč 2142, odjavljenih pa samo 1041. Najbolj je naraslo število trgovin v prilepskem okraju (od 262 na 439) in v skopljanskem okraju (od 1037 na 1220). To pač dovolj jasno kaže, v katerih banovinah je kriza najbolj huda in katere banovine so pomoči najbolj potrebne. Kljub temu pa naj po novem finančnem zakonu še nadalje in še v večji meri plačuje Dravska banovina trošarine za druge banovine!

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 25. marca objavlja: Uredbo o dopolnitvi zakona o zaščiti domače lesne industrije — Uredbo o ureditvi gozdne proizvodnje in o ukrepih za sanacijo lesnega gospodarstva — Odločbo o pretvoritvi vlog in terjatev v dinarsko veljavo — Odločbo o kolikih — Popravek v uredbi o volitvi svetnikov trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornic — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Iz zadružnega registra

Vpisala se je »Jugokeramika« Zalec, t. z. z o. z., ki bo s stroji proizvajala keramične izdelke in izdelke iz gline ter jih prodajala. Izbrisala se je Vodovodna zadružica za mesto Gornji grad zbog razdružitve in izvršene likvidacije.

Kako je padalo naše lesno gospodarstvo

Iz poročila predsednika lesne sekcije g. Škrbca na občnem zboru sekcije v Celju

Pomen lesne trgovine za naše gospodarstvo se najbolj jasno vidi v bilanci naše izvozne trgovine. Tako po količini ko po vrednosti je bil les vsa povojna leta do l. 1930 naš največji in najvažnejši izvozni predmet.

Pa tudi v našem narodnem premoženju pomeni lesno gospodarstvo eno najglavnejših postavk, saj dosega gozdna posest vrednost 25 milijard Din, od katere je dobila lesna trgovina in industrija v konjunktornih časih do pol milijarde Din letnih dohodkov. Pomen lesne trgovine za našo zunanjo trgovino kaže dejstvo, da smo izvozili v l. 1924, najboljšem letnem izvoznem letu lesa za 2500 milijonov Din, l. 1929 pa za 1750 milijonov Din.

A tudi v socialnem pogledu je bilo lesno gospodarstvo vedno za vse prebivalstvo največje važnosti, saj je zaposlovalo na tisoče delavcev, vznikov in drugih namoščenec.

L. 1931 pa je nastala ob splošnem poslabšanju mednarodnega gospodarskega položaja tudi težka kriza za naš les. Cene lesu so začele močno padati, izvoz se je krčil in položaj je postal vedno težji. Vrh vsega pa je nastopila na že povsem nasičenem evropskem lesnem trgu še Rusija z dumpinškimi cenami. Posledica tega je bil nov padec cen, a proces rušenja cen se je še nadaljeval zaradi novih ovir, ki so nastale s kontingentiranjem uvoza ter ostro konkurenco držav izvoznic. Proizvodnja je prekašala povpraševanje.

Vrhu vsega pa je vladala na našem lesnem trgu še popolna desorganiziranost lesne trgovine, kateri so se poleg tega nalagala vedno nova bremena. Začeli so se odpusti delavstva, še bolj se je poostrišla borba za trge in v tej najtežji uri, ko je v resnici bila že dvanajsta ura, je začela v vrste naših lesnih gospodarstev prodirati zavest, da je le v složni in skupni borbi vseh možna rešitev.

Kako katastrofalno stanje je takrat vladalo, kažejo najjasneje številke našega propadajočega lesnega izvoza.

Stavbnega lesa smo izvozili v l. 1930 v vrednosti 685,6 milijona Din, l. 1931 še za 369,7 in l. 1932 samo za 210,1 milijona Din.

Izvoz železniških pragov je padal po vrednosti takole: l. 1930 93,8, l. 1931 75 in l. 1932 3,6 milijona Din.

Oglja smo izvozili l. 1930 za 24,1, l. 1931 za 22,2 in l. 1932 za 13,7 milijona Din.

Izvoz lesnih izdelkov je znašal po vrednosti l. 1930 43,8, l. 1931 20,8, l. 1932 le še 11,7 milijona Din.

Izvoz ekstraktov: l. 1930 36,8, l. 1931 28,1, l. 1932 12,5 milijona Din.

Skupno je znašal po vrednosti izvoz vseh vrst lesa l. 1930 910,9, l. 1931 535,1 in l. 1932 264,1 milijona Din. Še bolj jasna je veličina nazadovanja lesnega izvoza v primeri s prejšnjimi leti. Tako je znašal lesni izvoz po vrednosti (v milijonih Din):

l. 1922	660,7	l. 1926	1.089,6
l. 1923	1.615,7	l. 1927	1.398,8
l. 1924	2.291,8	l. 1928	1.618,0
l. 1925	1.416,9	l. 1929	1.830,2

Pri tej priliki pa je treba ugotoviti, da so se v času visoke konjunkturalne dostikrat zanemarjala načela solidne, realne in smotrene lesne izvozne trgovine. Zato so se že zgodaj opazila stremjenja slovenskih lesnih trgovcev, da se uredi vsaj lesni izvoz iz Slovenije. V ta namen je bila dne 13. novembra v Celju anketa lesnih trgovcev Slovenije. Te ankete se je

udeležilo nad 200 lesnih trgovcev in po kritični obravnavi vzrokov, ki so privedli lesno trgovino v ta težavni položaj, se je soglasno sprejela resolucija, ki jasno kaže, da so lesni trgovci pravilno precenili položaj, da pa niso bili njih predlogi upoštevani, kakor še danes ne najdejo lesni trgovci na odločilnih mestih za svoje upravičene potrebe vedno pravega razumevanja. Tako se je v tej resoluciji med drugim zahtevalo:

Državna uprava mora posvečati lesni trgovini več pažnje. Še vedno se ne zahteva za izvajanje lesne trgovine dokaz strokovne usposobljenosti. Zato prihajajo v lesno stroko tudi takšni, ki niso kvalificirani za to stroko in ki ji zato kvarijo ugled. Ponovno je trgovstvo že zahtevalo izpremembo predpisov glede dostave vagonov in ležarinskih pristojbin. Končno je zahtevalo lesno trgovstvo, da se že enkrat začne graditi železniška zveza Slovenije z morjem in da se izpopolni sušska luka, da bo ustrezala zahtevam modernega prometa.

Na podlagi sklepov ankete so se nato začele ustanavljati po trgovskih združenjih lesne sekcije. Dne 21. januarja pa je bila prva seja Osrednje sekcije lesnih trgovcev ter je bil izvoljen za predsednika inž. Kobi, za podpredsednika pa Ernest Marine iz Celja in Fran Škrbec iz Ljubljane. V odboru pa so bili zastopniki iz vseh okrajev Slovenije.

Osrednja sekcija je takoj podala svoje poročilo o stanju lesnega gospodarstva v Sloveniji. V svojem poročilu je konstatirala, da je v Sloveniji nad 140.000 gozdnih posestnikov, da živi od gozdne posesti nad 2500 lesnih podjetij in da je direktno ali indirektno najmanj polovica prebivalstva zainteresirana na lesnem gospodarstvu. Interesi vseh teh so zaradi lesne krize ogroženi. Dejansko se je tudi že število lesnih trgovcev znižalo za 400, večina lesnih industrij pa počiva. Predvsem pa trpi lesno gospodarstvo zaradi pomanjkanja kreditov, zbog številnih taks ter vedno težje znosljivih obresti za dolgeve.

Da se pomaga lesni izvozni trgovini, je izdelala Osrednja sekcija osnutek uredbe o izvozu lesa, s katero je hotela predvsem izločiti iz lesne trgovine vse one, ki niso bili strokovno dovolj usposobljeni ali katerih podjetja so imela premajhno kapaciteto. Vendar pa ni bilo mogoče doseči, da bi se ta uredba tudi izdala. Deloma ni prišlo do soglasja tudi zato, ker so v Beogradu hoteli vso lesno izvozno trgovino centralizirati, čemur pa je Osrednja sekcija iz lahko razumljivih razlogov odločno ugovarjala. Osrednji sekciji pa se je posrečilo vsaj to, da se je ustanovila Organizacija lesnih izvoznikov dravske banovine, katere predsednik je bil inž. Kobi, podpredsednik pa inž. Župančič.

Leta 1933. je bilo izvoljeno novo predsedstvo Osrednje sekcije ter je bil izvoljen za predsednika Fran Škrbec, za podpredsednika pa inž. Župančič. Delo sekcije je bilo živahno, pa čeprav je imela Osrednja sekcija le silno skromna denarna sredstva. V petih letih so znašali vsi upravni in pisarniški stroški O.S. samo 17.000 Din, za potne in druge stroške pa je skrbel Zveza trgovskih združenj.

Posebno se je trudila Osrednja sekcija, da bi dosegla zaščito lesnih podjetij, ki so že vsa štiri zadnja leta delala če ne z izgubo, pa vsaj brez dobička. Ker so jim poleg tega zamrzle njih terjatve v Italiji, naravno niso mogla plačevati svojih dolgov in zato so bile

eksekucije in dražbe vedno bolj pogoste. Neobhodno je, da se vse eksekucije in dražbe ustavijo, dokler se ne izvede zaščita lesnih podjetij.

Nadalje je potrebno, da se uvede sistem kontingentov in kontrola uvoza ter s tem ustvari ugodna podlaga za trgovinska pogajanja z drugimi državami. Izvoz lesa pa se mora organizirati po sistemu produkcijskih pokrajin. Centralni odbor lesnega gospodarstva mora biti k tej organizaciji pritegnjen, država pa naj podpira izvoz z izdatnimi podporami.

Koncem svojega poročila je predsednik Škrbec še poročal o zborih in sestankih, ki jih je priredila Osrednja sekcija ter zlasti o velikem zborovanju v Ljubljani v letošnjem januarju ter o njegovih zahtevah.

Svoje s splošnim in glasnim odobravanjem sprejeto poročilo je zaključil predsednik Škrbec z besedami:

»Kakor doslej tako bo tudi v bodoče naša organizacija v teh katastrofalnih časih energično delovala v korist svojega članstva in bo nedvomno tudi dosegla uspehe, če bo seveda tudi članstvo storilo svojo dolžnost, da bo solidarno in borbeno za svoje življenjske interese.«

(Poročilo o celjskem zborovanju Osrednje sekcije objavimo v soboto.)

Sejmi in razstave

Ugodnosti pri obisku Švicarskega vzorčnega vele-sejma v Baslu

od 18. do 28. aprila 1936

Švicarski vzorčni velesejem v Baslu slavi letos svojo dvajsetletnico. Iz skromnega začetka l. 1916 se je razvila velika izložba švicarske delavnosti in švicarske kvalitete. Danes ima velesejem v Baslu 7 razstavnih dvoran na 30.000 m²; letošnje število razstavljalcev znaša okrog 1200.

Obiskovalec iz Jugoslavije uživa naslednje ugodnosti:

Pri vizumu: 50% popusta, to je plača samo Din 36'25.

Na železnicah: Jugoslavija: 50% pri povratni vožnji; Avstrija: 25 do 33'3% popusta; Italija: 30% popusta pri potovanju tja in nazaj; Švica: Brezplačna povratna vožnja v 6 dneh ali 30% popusta na vseh voznih kartah.

V hotelih: Pavšalne cene za dve prenočišči, 2 zajtrka, 4 obede, vključno napitnina, sfr. 26'50 do sfr. 40 z ozirom na razred hotela.

Na sejmu: Brezplačna sejmska izkaznica, znižana vstopnina, sfr. 1'50, katalog velesejma za sfr. 1'—.

Sejmske izkaznice in informacije se dobijo pri vseh potniških uradih in pri Švicarskem konzulatu v Zagrebu.

Levantski semenj

V Tel-Avivu (Palestina) bo VII. Levantski semenj od 30. aprila do 30. maja 1936. Na sejmu bo imela naša država lasten paviljon. Organizacijo razstave v tem paviljonu je prevzel Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v sporazumu z Jugoslovensko-palestinskim gospodarskim odborom v Beogradu. Ker je levantsko tržišče izredne važnosti za naš izvoz, priporoča Zavod vsem našim producentom in izvoznikom, da se poslužijo te ugodne propagandne prilike. Za podrobne informacije se je obrniti neposredno na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu ali na Jugoslovensko-palestinski gospodarski komitet v Beogradu.

Politične vesti

Rimska pogajanja Avstrije, Italije in Madjarske so bila zaključena s podpisom treh protokolov. S prvim in tretjim protokolom se ustanavlja (po zgledu Male antante) konzultativni svet vseh treh držav, ki ga tvorijo njih zunanji ministri. Z drugim protokolom se obvezujejo vse tri države, da se ne bo nobena država glede ureditve Podonavja pogajala z drugimi državami posamič. (G. Sušniku ne bo torej več dovoljena nobena ekstraterra v Prago.)

Sušnik je izjavil po podpisu protokolov, da se ne skriva za protokoli noben vojaški dogovor. Madjarski listi pa pravijo, da je cilj vseh treh držav sklenitev carinske unije.

Mussolini je poslal pozdravno brzojavko predsedniku albanske vlade. V brzojavki izreka Mussolini simpatije italijanskega naroda svoji zvesti zaveznici. Albanija je namreč morala pred kratkim sprejeti vse pogoje Italije, ki deloma jemljejo Albaniji vsako gospodarsko neodvisnost, da je postala že čisto kolonija Italije.

Na seji strokovnih korporacij je napovedal Mussolini, da bo mesto sedanje poslanske zbornice kmalu imenovana fašistična korporativna zbornica, ki jo bodo tvorili zastopniki 22 korporacij. To se bo zgodilo, ko se bo zmagovito končala vojna v Afriki.

Mednarodni položaj se še vedno ni izbistril. Nemški odgovor se šele pričakuje. Listi poročajo, da bo Nemčija vse predloge, da bi umaknila svoje čete iz Porenja odločno odklonila. Nevtralne države so sklenile, da ne pošljejo nikakih čet v Porenje. Francija je sporočila, da se o nemških protipredlogih sploh ne bo pogajala. V podkrepitev te izjave se je Flandin odpeljal iz Pariza v svoj volilni okraj. Italija izjavlja, da more podpisati novo locarnsko pogodbo šele po odpovedi sankcij proti njej. Iz Belgije pa se že poroča o delni mobilizaciji vojske. Vendar pa splošno prevladuje prepričanje, da bo mogoče tudi sedanja težka nasprotja vendarle premostiti z mirnim sporazumom.

Nemčija je končno odgovorila na predloge locarnskih držav. Direktno na te predloge sploh ne odgovarja, pač pa omenja, da je pripravljena na nadaljnja pogajanja, ki pa se morajo vršiti na bazi popolne nemške enakopravnosti z drugimi silami. Podrobnejši odgovor pa bo dala nemška vlada šele po volitvah. Splošno mnenje je, da se bodo šele maja meseca začela pogajanja o nemških protipredlogih. Zaenkrat imajo besedo nemški in francoski volilci.

Svet Zveze narodov je svoje zasedanje odgodil, ker poročilo locarnskih držav še nima definitivnega značaja. Prihodnjost se stane Svet zopet v Ženevi.

Nemška letala so se pojavila nad Strassbourgom. Neko letalo je letelo čisto nizko, očividno je hotelo fotografirati okolice mesta.

Veliko pozornost je vzbudilo v diplomatskih krogih, da kandidirajo v nemški parlament na odličnejših mestih tudi nekateri najbolj znani avstrijski emigranti. Med njimi tudi znani dr. Habicht. To pač ne kaže, da bi Nemčija le kolikšak opustila svoje napadalne namene proti Avstriji.

Turški zunanji minister Aras je sporočil članom Sveta Z. N., da bo Turčija odpovedala vojaške klavzule lozanske pogodbe, utrdila Dardanele in zahtevala popolno suverenost nad Dardanelami, Bosporom in Marmarskim morjem, kakor hitro bo prišlo do sporazuma med locarnskimi silami.

Z etiopskega bojišča poročajo Italijani samo o svojih letalskih napadih. Zlasti hudi so ti napadi na južni fronti. Italijani očividno pripravljajo ofenzivo proti Hararju. Iz Adis Abebe pa se poroča o uspehih etiopske vojske na severni fronti. Med drugim se poroča, da je padel oddelek 600 alpincev v zasedo ter bil ves uničen.

Italijanska letala so bombardirala Džidžigo in vrgla na mesto 25 ton bomb. 15 ljudi je bilo ubitih, 85 pa ranjenih, med katerimi je mnogo Arabcev ter 8 Angležev. Tudi bolnišnice obstreljujejo italijanska letala kar neprestano.

Mir v Španiji je zopet obnovljen, kakor je izjavil drž. podtajnik za notranje zadeve. Tudi stavke so se nehale.

Japonski ministrski predsednik Hirota je izjavil, da ni prav nobene nevarnosti, da bi prišlo do vojne med Rusijo in Japonsko.

Zaradi prenehanja komunistične agitacije je bilo v brazilski prestolnici razglašeno obredno stanje. Zaradi zadnjega vojaškega upora na Japonskem bo cela vrsta najvišjih japonskih oficirjev zamenjana.

Denarstvo

Lombardna posojila Poštne hranilnice

Poštna hranilnica daje proti 7% obrestim na državne papirje posojila v tej višini: 250 Din na eno obveznico vojne škode (nominala 1000 Din), 50 Din na obveznice 7% investicijskega posojila (nominala 100 Din), 35 Din na obveznico 6% begluškega posojila (nominala 100 Din), 30 Din na obveznico 4% agrarne obveznice (nominala 100 Din), 4000 Din na delnico Narodne banke. Državna hipotekarna banka pa daje na obveznice drž. papirjev lombardna posojila do višine 80% njih tečajne vrednosti, in sicer proti 7% obrestim. Ne more se ravno reči, da bi bila Poštna hranilnica posebno uslužljiva.

Rentabilnost naših državnih papirjev

Po tečajih zadnjega tedna se obrestujejo naši državni papirji takole: 25% vojna škoda daje dejansko 7-01% obresti, 4% agrarne obveznice 8-69%, 6% begluške obveznice 9-19%, 7% investicijsko posojilo 8-64%, 7% Blair 9-72% in 8% Blair 9-85% obresti.

Odlog plačil je dovoljen:

Hranilnici in posojilnici v Hajdini za dobo 6 let za njene dolge, nastale do 18. novembra 1935. Obrestna mera za stare vloge po 2% bruto.

Krekovi posojilnici v Mariboru za dobo 6 let za dolge, nastale do 15. novembra 1935. Obrestna mera za stare vloge po 2 in pol odstotka.

Hranilnici in posojilnici v Vel. Lašah za dobo 6 let za dolge, nastale do 3. maja 1934. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka.

Važna olajšava za zavezanice rentnine

Po § 30. novega finančnega zakona se bodo vodili v posebni evidenci rentninski zavezanici, ki pravilno prijavijo davčnim oblastem svoje terjatve in dogovorjene koristi od njih in ki dokažejo, da zbog plačilne nesposobnosti dolžnika ali pa zbog veljavnih zakonskih predpisov (zaščita kmetov) ne morejo priti do dogovorjenih koristi. Tem zavezancem bo rentnina odmerjena kasneje, in sicer vsakokrat od onega zneska, ki ga dobe od dolžnika. Upnik je dolžan, da v 15 dneh prijavi vsako plačilo dolžnika, sicer izgubi preje navedeno ugodnost in bo vrh tega še v smislu čl. 138. zakona o neposrednih davkih kaznovan, če bi dobila davčna oblast od koga drugega prijavo o plačilu dolžnika. Ta ugodnost ne velja za upnike, za katere bi kdo drugi pred njihovo prijavo davkarji javil, da so dobili plačane svoje terjatve ali del njih od dolžnikov.

Ce je bila upniku že preje odmerjena rentnina, potem bo davčna oblast na prijavo davčnega zavezanca in njegovo dovolj obrazloženo zahtevo z izterjavo dolžne rentnine počakala.

Bolgarska Federalna banka, ki dela s francoskim kapitalom, ter Takovska banka, ki ima večinoma domači kapital, se bosta po vestih bolgarskih listov fuzionirale.

Grška narodna banka je dosegla v l. 1935 93,6 milijona drahov čistega dobička. Kakor lani bo tudi letos izplačala banka od vsake delnice 2750 drahov dividende.

Italijanska banka Credito Italiano, ki ima 500 milijonov lir delniške glavnice, tudi letos ne bo izplačala nobene dividende, pa čeprav je dosegla 21,9 milijona lir čistega dobička.

Naša izvirna in umetniška reklama

V igralnici kavarne »Zvezdec« sem predložil p. t. interesentom na vpogled nekaj svojih »vzorcev«, načrtov za reklamne tiskovine,

kar sem jih v naglici in v najbližji bližini mogel zbrati. (Manjkajo še načrti za »naslove« za ovoje, etikete itd.)

Rad se držim ameriškega načina pojmovanja reklame, ki mi je prirojen. Gre mi za to, da vzbujam v občinstvu najživahnejše zanimanje za priporočane izdelke (pri-

delke, prireditve) in da, kar se da krepko, vtisnem ta priporočila v njegov spomin, predvsem z izvirno dovtipnostjo (Schlager!), ne da pri tem preziram tudi izvirnost v tehniki, formi. Skušam biti po možnosti kolikor mogoče preprost v izraznih sredstvih, a skrbim, da je reklama vzlic nekomplificirano-

sti tehnične izvedbe v tisku maksimalno učinkovita, t. j. varčujem tudi z denarjem p. t. naročiteljev (-ic) reklamnih načrtov.

H. Smrekar,

um. slikar in grafik,

Ljubljana VII., Aleševčeva ul. 38. Tel. št. 2332.

Vprašanje ljubljanske bolnišnice

Ne o bodoči, temveč o sedanji bolnišnici treba govoriti

V ljubljanskih listih se v zadnjem času mnogo piše o ljubljanski bolnišnici. Hvalevredno je to zanimanje, toda bojimo se, da se je obrnilo že v smer, ki ne more biti vsaj trenutno koristna. Razpravlja se namreč o tem, kje naj bo bodoča, velika in moderna ljubljanska bolnišnica. Kakor je že pri nas navada, mnenja seveda o tem niso enotna. Tako predlagajo nekateri, da se zgradi nova bolnišnica v okolici Rožnika ali pod Rožnikom, drugi predlagajo, da se vse bližnje ozemlje sedanje bolnišnice uporabi za novo bolnišnico, tretji zopet predlagajo Golovec, ki je tudi dejansko za bolnišnico najbolj prikladen.

Toda med tem ko se lomijo kopja za bodočo bolnišnico, pa vladajo v sedanji bolnišnici še naprej stare in nevzdržne razmere. Med tem ko se prepiramo, kje naj bo bodoča bolnišnica, pa leže po trije bolniki na eni postelji, operirajo zdravniki kar v bolniških prostorih in je še naprej zdravje in življenje bolnikov ogroženo zaradi prenasitosti zraka z raznimi bacili in bakterijami. Vsa ta debata zaradi bodoče bolnišnice se nam zdi prav tako odveč, kakor če bi se prepirali kadar hiša gori, kakšna naj bo fasada nove hiše. Vse ob svojem času in kadar hiša gori, je treba misliti le na to, kako se bo mogla hiša rešiti, dočim je fasada nove hiše šele muzika daljnje bodočnosti.

Prav tako je z ljubljansko bolnišnico. Razmere so postale na tej bolnišnici zaradi njene prenatrpanosti že tako neznosne, da moremo reči, da je stanje isto, kakršno je, kadar hiša gori. Tu treba samo reševati, tu treba samo delati na to, da se te neznosne razmere čim prej odpravijo, da bo čim prej konec tega kulturnega škandala, da morajo tudi po trije bolniki ležati na eni postelji ali pa da leže bolniki med posteljami na tleh!

Pri tako obupnih razmerah, kakršne so v ljubljanski bolnišnici, pa debata o bodoči moderni bolnišnici ni le odveč, temveč naravnost škodljiva. Kajti zelo lahko se pripeti, da bo poslužila vsa ta debata odločujočim gospodom še v izgovor, da bi že dovolili kredit za odpravo sedanjih kričečih nedostatkov, da pa je treba še malo potrpeti, ker je na programu ustanovitve velike in moderne bolnišnice. Pa tudi to bi se moglo zgoditi, da bi potem gospodje dejali, da na ustanovitev velike in moderne bolnišnice še ni mogoče misliti, ker si v Ljubljani niso na jasnem, kje naj bo nova bolnišnica. In z izgovorom, da treba počakati, da se ta spor reši, bi bila odložena ad Kalendas Graecas tako izpopolnitev stare ko zgraditev nove bolnišnice! Zato pustimo lepo ob strani vse načrte o bodočnosti nove bolnišnice ter posvetimo svojo skrb le razmeram v sedanji bolnišnici. O teh je treba neprestano pisati, tu treba kar venomer dregati, tu ne sme biti nobene popustljivosti in nobenega odnehanja in tu so potrebni krepki in glasni protesti! Nehigienskim in nekulturnim razmeram v ljubljanski bolnišnici treba napraviti konec in zato se mora takoj začeti z graditvijo potrebnih paviljonov.

Vse kaže, da se naša javnost ne zaveda, da je vprašanje bolnišnice tudi nad vse važno gospodarsko

vprašanje. Če itak povzroča vsaka bolezen silne stroške, če pa v bližnjem mestu ni dobre javne bolnišnice, pa more zdravljenje požreti tudi celo premoženje. Dejansko gredo tudi cela premoženja v tujino, ker se ljudje že boje iti v ljubljansko bolnišnico. Kdor le kolikaj more, gre v tuje sanatorije in žrtvuje deset in desetisoče, ker so ga preplašile razmere v ljubljanski bolnišnici. V enem letu bi s tem denarjem, ki gre za tuje sanatorije, mogli razširiti ljubljansko bolnišnico tako, da bi bili vsaj glavni nedostatkoli odpravljeni.

Ljubljanska bolnišnica tudi ni le stvar Ljubljane. Vsa Gorenjska je brez bolnišnice, vsa Notranjska in velik del Dolenjske so navezane na ljubljansko bolnišnico. Prav za prav pa tudi vsa Slovenija, ker bi morala biti ljubljanska bolnišnica osrednja bolnišnica za vso Slovenijo.

Povečanje ljubljanske bolnišnice

Preobdačenje naše industrije

Akcija za ustanovitev industrijskih nabavljalnih zadrug

Pod predsedstvom dr. Gjorgjevića je imelo v nedeljo Zdrženje industrialcev v Beogradu svoj tretji redni občni zbor. Zboru je bilo predloženo obširno poročilo uprave o stanju domače industrije. Iz poročila posnemamo:

Naše gospodarstvo trpi zelo, ker je postala naša država proti svoji volji upnik tujih držav, da znajo njene terjatve za izvoženo blago že nad 250 milijonov Din.

Sankcije proti Italiji so zelo težko zadele našo industrijo, zlasti lesno, indirektno pa tudi tekstilno. Uvoz iz Italije je padel za 353%, izvoz v Italijo pa za 125%. Naša tekstilna industrija je dobivala bombažno predivo predvsem iz Italije. Ko so se začele izvajati sankcije, so bile rezerve prediva hitro potrošene, od drugod pa se je novo predivo dobilo le težko. Češkoslovaške predilnice niso mogle kriti vseh potreb in so stornirale celo že preje sprejeta naročila. Poleg tega so zahtevale od naših industrij zdravih deviz, ki jih pa tekstilne tvornice niso mogle dobiti od naše Narodne banke.

Stanje industrije se je sicer nekoliko zboljšalo. Vendar pa bi bilo napačno sklepati iz narastka števila zavarovanih delavcev, da so se razmere znatneje zboljšale. Kajti statistika zavarovanih delavcev ne izkazuje tudi števila brezposelnih, ki se stalno večja zaradi stalnega dotoka delovne sile iz dežele ter zmanjšane emigracije. Industrializacija naše države je še vedno potrebna, seveda pa se mora ta izvrševati po načrtu. Za nekatere industrijske panoge je že dosežena gornja meja razvoja, tako zlasti za mlinsko industrijo in tudi za tekstilno. Ustanavljanje takšnih novih industrij bi bilo zato treba omejiti.

Industriji se dostikrat očita nezamerje med cenami njenih izdelkov in cenami kmetijskih pridelkov. Toda pozablja se, da ni vedno industrija kriva za to nezamerje. Tako na primer znaša trošarina na sladkor 8 Din za kg, dočim je sladkor v tvornici le po 3 do 4 Din. Poleg tega pa je slad-

kor obremenjen še z drugimi davščinami. Pivovarnaška industrija plača od vsakega hektolitra 264,4 Din raznih davščin in zaradi teh velikih davščin je postalo pivo predrago, da je padel njegov konsum od 740.000 hl v l. 1927 na 210.000 hl v l. 1934. Prav tako obremenjuje industrijo silno trošarina na električni tok. V nekaterih krajih je zaradi te trošarine padel konsum električnega toka za 20%. Pri nas se žal pozablja na izkušnje, ki sta jih imele Francija in Anglija s previsokimi trošarinami. V obeh državah so spoznali, da previsoke trošarine škodujejo konsumu in s tem tudi državnim financam. Zato so znatno zmanjšale dajatve na potrošnjo ter s tem dosegle, da je promet narastel, s tem pa tudi državni dohodki.

Poročilo govori nato o težkočah, s katerimi se mora boriti beograjska industrija kruha. Nato pa poročilo pohvalno omenja, kako skuša pomagati industriji beograjska občina. Tako je občina znižala industriji ceno za električni tok, znižala je nadalje trošarino in vodarino. Poleg tega plačuje beograjska občina vse svoje račune hitro in zanesljivo. (Dobro bi bilo, da bi tudi naše občine na podoben način podpirale našo industrijo. Op. ured.)

Po poročilu uprave je predlagal tajnik združenja, da se ustanovi nabavljalna zadruga, ki bi nabavljala za industrije premog, razne maže ter druge potrebščine. Proti temu predlogu pa je nastopil Milan Stanojević, ki je dejal, da je nepotrebno hiteti z ustanovitvijo te zadruge, ker bi trgovci, ki so dosedaj oskrbovali industrijo s temi potrebščinami, upravičeno očitali industriji, da jim ne pusti živeti. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da uprava združenja podrobneje prouči ta predlog.

Končno je bilo sklenjeno, da se prouči vprašanje nastavitve posebnih strokovnjakov, ki bi svetovali posameznim industrijam, kako bi mogle zboljšati svojo proizvodnjo ter jo poceniti.

Velika pomladanska modna revija Obrtniškega društva

Obisk na veliki spomladanski modni reviji Obrtniškega društva je odličan in nad vse zadovoljiv. Posebno včeraj na praznik Marijinega oznanjenja je bila revija zelo dobro obiskana. Ljubljanskemu prebivalstvu treba priznati, da se pomena in važnosti modne revije za naš obrt zaveda.

Tako izredno dober obisk revije pa je tudi najbolj dragoceno priznanje tako prirediteljem revije kot tudi vsem tvečkam, ki pri reviji sodelujejo. Vse te tvrdke pa so se tudi v resnici potrudile in vsak dan prinaša nove toalete in nove kreacije naših modistinj, šivilj in krojačev, da vidi tudi redni obiskovalec revije — in tudi takšnih je — vsak dan nekaj novega.

Bistveno pa je pripomogel k uspehu revije tudi neumorni in vedno dovtipni konferansje Mirko Jelačin. Soglasna sodba vseh obiskovalcev je, da si boljše konferansje sploh ni mogoče misliti. Seveda pa treba izreči vse priznanje tudi aranžerju revije arh. Mesarju in vsem, ki so pripomogli k prodornemu uspehu revije.

Končno naj nam bo dovoljeno, da še navedemo po vrstnem redu vse tvrdke, ki sodelujejo pri reviji in ki so se s svojimi izdelki ter s predmeti, ki jih prodajajo, izkazale kot prvovrstne ljubljanske tvrdke.

Damski saloni:

Bazanella Ruža, Gajeva ul. 6/I.
»Danica«, Pelc Danica, Aleksandrova cesta 2.
»Hity« d. o. z., Kongresni trg 13/I.
Kanceler Irena, Selenburgova 7/I.
Kuclar Lina, Knafljeva ul. 4.
»Lady«, Živec Ema, Tyrševa 1a/III.
Pučnik Anka, Selenburgova ul. 7/I.
Ravnihar Malči, Gajeva ulica 3.
Renčelj Vida, Kongresni trg 15/II.
Selan Olga, Sv. Petra cesta 95.
Seljak Fani, Miklošičeva c. 16/II.
Sever Živka, Bleiweisova c. 3/II.
»Vogue«, Ravnihar Danica, Aleksandrova cesta 16/I.

Krojaški saloni:

»Chevalier«, Boc Josip, Tavčarjeva ulica 4.
Dovžan Ivan, Sv. Petra cesta 81.
Iglje Fran, Pražakova ulica 10.
Jelovek Josip, Kongresni trg 8.
Lombar Alojzij, Ljubljana VII., Celovška cesta 53.
Pučnik K., Selenburgova ulica 1.

Modistinj:

»Chic«, Kajfež Marija, Wolfova 3.
Gregore Stana, Jančigar, Smartinska cesta 6/I.
»Klobuček«, Podboj M., Gajeva ul. (pasaza nebotičnika).
Klopčar Mira, Kongresni trg 4.
Slabina Marija, Gosposka ulica 5.
Stegnar Ivanka, Stritarjeva ul. 9.
»Trudac«, Peteln Truda, Aleksandrova cesta 5.

Krznarstvo:

Roth L., Mestni trg 5.

Saloni steznikov:

Salaj Irena, Tyrševa c. 1a/II.
Stuzzi Matilda, Tavčarjeva ulica 4.

Čevljarji:

Ješe Janko, Miklošičeva cesta.
Mulej Lovro, Frančiškanska ul. 8.
Peternel Mihael, Krakovski nasip št. 10.

Zalokar Alojzij, Mestni trg 19.
Zarnik Alfonz, Gajeva ulica 9.

Galanterija:

Slatnar J., Selenburgova ulica 6.

Modne potrebščine:

Kette I., Aleksandrova cesta.
Lesjak V., Selenburgova ulica 3.
Soss K., Mestni trg.

barva, plesira in kemično sušila obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolila srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

Nove knjige

Stenkiewicz: Križarji II. del. Iz poljščine prevedel dr. Rudolf Mole. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Kot 59. zvezek Ljudske knjižnice je izšel II. del znamenitega poljskega narodnega romana Križarji. Značilna priljubljenost tega romana med slovenskim narodom je, da še menda ni doživel noben tuj roman v slovenščini toliko izdaj, ko baš Križarji in da je vendar bila vsaka izdaja hitro razprodana. Razlog za to priljubljenost »Križarjev« med slovenskim narodom je seveda v prvi vrsti v sijajnih pisateljskih kvalitetah Stenkiewicza, ki so tako izredne, da si je celo kot Slovan pridobil Nobelovo nagrado za književnost. Za uspeh »Križarjev« med Slovenci pa je odločilne važnosti še ena stvar. »Križarji« so eden tistih redkih romanov, ki slika boj med germanstvom in slovanstvom in ki se konča z zmago slovanstva. A ta zmaga se opira na historično resnico, kako so združeni Poljaki in Litovci strli moč mogočnega in ošabnega Nemškega viteškega reda in si zgradili svojo narodno državo. Redkokdaj more brati naš človek tako zanosne dogodke, zato pa te redke prilike učinkujejo nanj tem mogočnejše. Vrh tega pa so glavni junaki romana popisani s takšno ljubeznijo, da jih takoj vzljubi tudi bralec in da z njimi preživlja vse slavne dni iz poljske zgodovine.

Priznanje založnici, da je zopet izdala veliko delo nesmrtnega poljskega romanopisca v ljudski izdaji, a vendar tudi v nad vse okusni opremi.

Knjigo, kakor so »Križarji«, pač ni treba še posebej priporočati.

Omenjamo le še nizko ceno knjige, saj velja II. del Križarjev brošura le 64, lepo vezan pa 80 Din.

I. slovenski izseljeniški kongres v Ljubljani

Izseljeniška knjižnica, št. 7. — Izdala in založila Družba sv. Rafaela.

Knjižico, ki jo je izdala pod gornjim naslovom Družba sv. Rafaela, vsebuje stenografski zapisnik o I. slovenskem izseljeniškem kongresu, ki je bil dne 1. julija 1935. v Ljubljani. Namen knjižice je, sicer v prvi vrsti propaganden, vendar pa prinaša mnogo več, kajti iz nje je razvidno vse stanje našega izseljeniškega problema. Čeprav ni kmalu naroda, za katerega bi bilo izseljenišvo že številčno tako ogromnega pomena, ko za slovenski narod, se je vendar pri nas posvečala temu vprašanju mnogo premajhna, dostikrat celo sploh nobena pažnja. Knjižica Družbe sv. Rafaela zasluži zato vse priznanje in kdor se količkaj zanima za naš nacionalni problem, ta bo z zanimanjem prečital poročilo o I. izseljeniškem kongresu. Knjižico, ki velja le 10 Din, priporočamo zato prav toplo.

Februarska številka »Industrijskega pregleda«

je s svojo pestro, poučno in zanimivo vsebino zopet razveselila vse bralce te naše odlične revije. Cela vrsta najbolj aktualnih člankov kaže pot, po kateri bi morala kreniti naša oficialna državna gospodarska politika, da bi prišli do blagostanja. Žalibog pa se moramo še vedno bati, da niti besede te naše strokovno tako izvrstno urejane revije ne bodo imele pri naši birokratizirani upravi pravega učinka.

Iz vseskozi aktualne vsebine najnovejše številke »Industrijskega Pregleda« naj navedemo vsaj nekatere glavne članke:

V uvodniku se opozarja, kako je industrializacija države še vedno eden naših glavnih problemov. O industrijski politiki razpravlja dr. Mirković, izredni univ. profesor v Subotici. O naši industriji boksita

in proizvodnji aluminija poroča inž. Čubelić, o naši industriji kože in njenem pomenu pa inž. H. Gavrilović. Posebej opozarjamo na članek inž. Plemelja iz Ljubljane, ali naj uporabljamo asfalt ali beton pri gradnji naših cest. O glicerinu in njegovem pomenu piše inž. Škvarkin, o industriji olja pa g. Jovanović. Sledi članek o sladkorni industriji in cenah sladkorja. Nadalje članki: H. Kramer: Ka-

ko rešiti vprašanje klirinških ter-jatev proti Nemčiji, dr. Vitez: Svetovna proizvodnja svile, Mavrovič: pomen propagande v gospodar-skem življenju. Hronicus se sprašuje: Kdo je kriv? in pri tem v ce-losti podpisuje članek, ki ga je ob-javil »Trg. list«. »Zakaj tuji ka-pitali«, »Problem Bafec«, »Jadran-ske ladjedelnice«, »Naša industri-ja upognjenega pohištva« in še ce-la vrsta drugih člankov in notic

poroča o stanju naše industrije ter daje podnet za napredek našega gospodarstva.

Znova priporočamo vsem go-spodarskim ljudem »Industrijski Pregled« kar najtopleje. Zlasti pa bi bilo želeli, da bi ga redno in vestno brali tudi naši birokrati; morda bi potem vendar enkrat spoznali, kako se more in mora podpirati gospodarska delavnost v državi.

V Sofiji se je začel velik politi-čen proces proti bivšemu notra-njemu ministru Kolevu in polkov-niku Kalandarevu, ki sta hotela vreči vladu Andrije Toševa. Skup-no je povabljenih k razpravi 32 prič, med njimi tudi več bivših ministrskih predsednikov in mini-strov.

Pariški »Matin« objavlja senza-cionalne vesti o pripravih komin-terne, da zmaga v Španiji komu-nistična revolucija. Po teh vesteh je bil poslan v Španijo Bela Kun z enim milijonom pezet, da orga-nizira komunistično revolucijo. Njegova naloga naj bi bila, da strmoglavi sedanjo vladu, da iz-vede agrarno reformo in da z ne-izprosim bojem proti cerkvi zatre katolicizem. Komunisti v Španiji naj bi tudi proglasili svobodo španskega Maroka, ki naj postane sovjetska berberska republika, iz katere naj se začne osvobodilna vojna proti francoskemu Maroku. Odgovornost za vse te vesti je se-veda treba prepustiti »Matinu«.

Na voditelja španske liberalne stranke Alfreda Martinezja je bil izvršen atentat. Trije strelji so ga težko ranili. Njegovi otroci so bili priča atentata. O atentatorju ni sledu.

Na Danskem so našli ostanke ne-kega nemškega letala, ki je s po-sadko vred izginilo na zadnjih nemških manevrih.

Število smrtnih žrtev je zaradi zadnje povodnji v Ameriki naraslo že na 200 oseb. Listi poročajo, da se je pojavila v poplavljenem ozemlju nova bolezen. Ljudje, ki dobe to bolezen, se napihnejo ko balon, nato pa umro v strašnih mukah.

Do krvavih delavskih nemirov je prišlo v Krakovu na Poljskem. Soc. dem. stranka je proglasila simpa-tijsko stavko z delavci podjetja »Semperit«, ki so stavkali. Stavku-joči delavci so v sprevidu skušali priti pred vojvodstvo. Sprevod je policija ustavila in uporabila pri tem orožje. Pozneje je prišlo do po-novnega krvavega spopada med policijo in delavstvom. Skupno je bilo ubitih 6 delavcev, 42 pa ra-njenih.

Tržna poročila

Akcija Gospodarske sloge

je naletela že na prve težkoče in tako so se na primer organizirali kupej v Novem Sadu ter tudi s svoje strani predpisali cene, po katerih bodo plačevali živino. Ker kmetje niso hoteli po teh cenah prodajati, ni bila sklenjena nobe-na kupčija. Sedaj piše tudi dr. Maček v »Gospodarski slogi« o težavah, ki jih bo morala prema-gati Gospodarska sloga, da doseže svoj cilj. Pravilno pravi dr. Maček, da ne more imeti trajnega uspeha, če se prisili samo domačega mesarja na višje plačilo cene živini. Prava cena živine se do-seže le z izvozom. Izvoz pa je ne-mogoč, kadar je na domačem trgu cena živine višja, kakor pa so ce-ne izvozne paritete. Zato treba delati tudi na to, da se zmanjšajo cene za one izdelke, ki jih potre-buje in kupuje kmetovalec.

Mariborski svinjski sejem

Na svinjski sejem dne 20. mar-ca je bilo pripeljanih 207 svinj in 1 koza, cene so bile te: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari ko-mad 70 do 100, 7 do 9 tednov sta-ri 120 do 145, 3 do 4 mesece 170 do 230, 5 do 7 mesecev 245 do 340, 8 do 10 mesecev 370 do 510, 1 leto 540 do 900, 1 kg žive teže 6 do 7, mrtve teže 7-50 do 9-50 dinarjev. Prodanih je bilo 126 svinj.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 28. marca. 12.00: Plošče — 12.45: Vremenska napo-ved, poročila — 13.00: Čas, obve-stila — 13.15: Plošče — 14.00: Vre-mensko poročilo — 18.00: Radijski orkester — 18.40: O medionizmu (prof. Jos. Simenc) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zunanji politični pregled (dr. Alojz Kuhar) — 20.15: Ronny jazz — 21.15: Po-zor! Uganite za nagrado konec — Zvočna igra, napisal Joža Vomer-gar — Za pravilen odgovor na dvoje stavljenih vprašanj bo raz-delila neka velika domača trdka med izžrebane lepe nagrade — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Teško stanje trgovine s špecerijskim in koloni-alnim blagom

V nedeljo je bila v Beogradu letna skupščina trgovcev s kolo-nialnim, špecerijskim in delikates-nim blagom. Na skupščini se je ugotovilo, da je promet zelo na-zadoval, kar je posledica silno zmanjšanje kupne moči prebival-stva. Poleg tega pa niti ena trgo-vinska stroka ne trpi tako zelo zaradi konkurence raznih privile-giranih zadrug in konzumov, ka-kor baš kolonialna in špecerijska. Zaradi teh privilegijev so tudi do-hodki drž. blagajne padli, fiskus pa hoče sedaj to izgubo nadokna-diti s še večjim obdačenjem trgo-vec. V času splošnega nazadovanja poslov mora spraviti to povečanje davčnih bremen vso trgovino s špecerijskim, kolonialnim in deli-katesnim blagom ter vso mešanó trgovino na rob propada. Položaj te stroke se je poslabšal tudi zato, ker se predmeti kolonialne in špe-cerijske stroke prodajajo tudi v vedno večji meri v lekarnah in drogerijah. Z ustanovitvijo pro-dajalnice »Ta-Ta« je nastala nova nevarnost za špecerijsko in kolo-nialno stroko. Posebno so zadeti špeceristi tudi zaradi tega, ker morajo vedno številnejšim stran-

kam dajati blago na up. Kredit pri trgovcu je mnogim brezposel-nim zadnja rešitev. Položaj trgo-va pa je danes mnogo preveč obu-pen, da bi smel dajati še nadalje na kredit in zato se je na zboru sklenilo, da se uvedejo črne knjige za vse dolžnike po trgovinah.

Kakor v Beogradu, tako je tudi v vseh drugih mestih položaj špe-ceristov in malih trgovcev vedno bolj obupen. Konkurenca je vedno bolj ostra ter dobiva mestoma že čisto značaj umazane konkurence. Poleg tega zniža vsako zvišanje mestnih in državnih trošarin za-sluzek trgovca, ker se pač morejo ti poviški samo za zeleno mizo prealiti vedno tudi na potrošnika. Toda žal se gospodom za zeleno mizo ne more nič dopovedati, ker za nje je važna samo teorija, dočim so jim zahteve praktičnega življe-nja ali španska vas ali pa se jih ne tičejo. Ni čuda, da je vedno večje število špecerijskih, kolonial-nih in delikatesnih trgovin, ki niso več mogle vzdržati v neravnem boju in ki so morale likvidirati. Ali tudi zaprte trgovine odločilnih gospodov še ne bodo izmodrile!

Novo gospodarsko koncesijo dobe Angleži

»Berliner Tagblatt« objavlja vest iz Dubrovnika, da je neka angle-ška družba izvedla zelo obsežne preiskave o rudnem bogastvu kra-jev v okolici borskega rudnika. Preiskava, ki se je raztezala na več sto kvadratnih milj, je dala zelo dobre rezultate. Odkrili so ne samo velika ležišča bakra, temveč tudi zlate in srebrne žile. Angle-ška družba si je že zagotovila od jugoslovanskih oblasti koncesijo za ta kraj. Kakor se sliši, se bo ustanovilo podjetje, ki bo proiz-vajalo na leto do 40.000 ton čiste-ga bakra in do 60.000 unč zlata.

Rentabilnost novega podjetja je že zagotovljena, ker bo delalo to podjetje pod istimi pogoji ko borski rudnik. Angleški geologi so izračunali, da znašajo proizvodni stroški za tono rude največ 12-5 funta, dočim znašajo ti stroški v Rodeziji in Chilu do 20 funtov. To pa predvsem zato, ker se pridobi pri nas pri bakru kot stran-ski produkt tudi zlato. (Pa menda tudi zato, ker so pri nas koncesije posebno poceni, ravno tako pa tu-di delovna sila. Op. ured.) Ker so pogoji za novo podjetje tako izred-no ugodni, se izvajajo priprave za ustanovitev novega podjetja v po-spešenem tempu.

Po mnenju geologov pa se more proizvodnja v Jugoslaviji kljub tem že izredno ugodnim pogojem še razširiti in poceniti.

Berlinski list pripominja na to vest, da se v Jugoslaviji opaža stremljenje, da se ustanovi lastna jugoslovanska industrija bakra ter da se začne v Jugoslaviji tudi predelovati baker. Ker so mezd-e nizke, bi moglo biti tudi predelo-vanje bakra tako ceneno, da bi vzdržalo vsako tujo konkurenco.

Kakor je v resnici potrebno, da ne bi izvažali v tujino samo surovi baker in nato za drag denar uva-žali iz tega bakra pripravljene ba-

krene žice in druge predmete, tako pa bi bilo za nas mnogo bolj važno, če bi znali tudi sami začeti izkoriščati naša rudna bogastva. Ali res ni v Jugoslaviji kapitali-sta, ki ne bi hotel imeti tako le-pega dobička ko Angleži in Fran-cozi? V resnici vzorni gospodarji smo! Tisti naši kapitalisti, ki pa ne žive v Sloveniji, ki so si na-pravili milijonska premoženja, imajo denar naložen v Švici ali v drugih zapadnih deželah, kjer ne dobe skoraj nikakih obresti za svoj denar. V naša podjetja, ki nosijo milijonske dobičke, pa na-lagajo tuji kapitalisti denar! In še se kdo čudi, če ni denarja.

Dobave - licitacije

Obče odelenje direkcije drž. že-leznice v Ljubljani sprejema do 27. marca ponudbe za dobavo 16.850 pol konceptnega papirja.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 1. aprila ponudbe za dobavo fosforbronce v masivnih palicah, kromovega niklastega je-kla, jeklene žične mreže in »Krä-ger-Kali-patron« do 8. aprila o dobavi raznega tesnilnega mate-riala (azbestna vrvice, klingerit itd.).

V intendanturi štaba Dravske divizijske oblasti v Ljubljani bo 30. marca ofertna licitacija za do-bavo ljudske hrane (kava, kakao, paprika, suho grozdje, citrone, in dne 26. marca za dobavljanje mesa ljubljanskemu garnizonu za čas od 1. aprila do 30. septembra t. l.

Dne 30. marca bo v intendanturi štaba Komande III. armijske obla-sti v Skoplju ofertna licitacija za nabavo raznih pisarniških potreb-ščin.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 2. aprila ponudbe za dobavo škarij za pločevine, raznih vijakov, ročnih svedrov in jeklenih ceví; do 9. aprila za dobavo 2.000 kilogramov čistega bencina.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Doma in po svetu

Proračunska debata v senatu je v načelu končana in senat je v načelu soglasno proračun sprejel. Nato je takoj prešel v podrobno razpravo in sprejel tudi že večino proračunov posameznih ministr-stev. Posebno zanimanje vlada za debato o finančnem zakonu ter za glasovanje o tem zakonu.

Načelne važnosti je bil v prora-čunski debati govor senatorja Si-monovića, ki se je dotaknil naj-bolj perečega vprašanja, če ima sploh senat pravico zavrniti pra-račun. Simonović je to pravico se-natu odrekel, ker bi sicer mogel senat povzročiti tudi razpust skup-ščine, kar pa čisto gotovo ni pra-vica senata. Na vsak način pa so njegova izvajanja dokazala, da je naša ustava o tem vprašanju mno-go preveč pomanjkljiva.

Delovni klub se je ustanovil v senatu. Njegov predsednik je Mi-lan Simonović, I. podpredsednik dr. Ante Pavelić, II. dr. Karameh-medović, tajnik Gjuro Kotur in blagajnik Georg Grassel.

Senator Ivan Hribar je interpe-liral ministrskega predsednika za-radi govoric o prevzemu Zenice po Krupp. Ministrski predsednik dr. Stojadinović je takoj odgovoril na interpelacijo ter v glavnem nave-del naslednje: Vodio se samo po-gajanja med družbo Zenica in Kruppom glede dobave novih stro-jev. Krupp ne dobi nobenih del-nic. Nastavljeni bodo le domačini. Zenica bo v bodoče izdelovala sa-mo predmete, ki jih druge domače železarne ne izdelujejo. Zlasti bo izdelovala nosilce za mostove in tračnice. Mi smo uvažali doslej letno za 200 milijonov din prede-lanega železa iz tujine, čeprav imamo doma bogate železne rud-nike. Prav tako uvažamo po ne-potrebnem bakrene predmete in aluminij. Takšni neracionalni go-spodarski politiki hoče napraviti vlada konec. Senator Hribar se je s tem odgovorom zadovoljil.

Umrja le v Ljubljani gospa Ma-rija Jeras, rojena Kos, mati uprav-nika »Trgovskega lista«. Pokojnica je bila prava slovenska mati, ki se je vsa posvetila svoji rodbini ter lepo in v narodnem duhu vzgo-jila vse svoje otroke, od katerih so vsi dosegli ugledne pozicije. Najstarejši sin Ivan je ravnatelj »Sladkorja«, drugi sin Josip je profesor in znani solunski dobro-voljec, tretji Srečko je magistratni uradnik, četrti Franc pa je uprav-nik našega lista in knjigovodja tiskarne »Merkur«. — Plemeniti pokojnici bodi ohranjen časten spomin. Žalujemo pa naše iskreno sožalje!

Na visoki trgovski šoli na Dunaju je diplomiral g. Risto Jelačin, sin predsednika Zbornice za TOI Iva-na Jelačina. Iskreno čestitamo!

Okrožno sodišče v Sarajevu je razglasilo konkurz nad premože-njem lesne industrije »Krivaja«. Za konkurznega sodnika je ime-novan Uroš Dugonja, za konkurz-nega upravitelja pa odvetnik Sta-kić. Prvi zbor upnikov je sklican za 16. april. Oglasitveni rok je do 1. junija 1936. Ugotovitveni narok pa dne 25. junija. Če apelacijsko sodišče potrdi razglasitev konkur-za, potem je usoda »Krivaje« za-pacatena, ker se njena pogodba z državo preneha. Brezpredmetna postane tudi tožba »Krivaje« proti erarju. Instalacije podjetja, ki so se pred nekoliko leti cenile na 400 milijonov Din, bodo imele sa-mo vrednost starega železa.

Sarajevska občina ima 42 mili-jonov Din dolga, kakor je konsta-tiral na zadnji seji občinskega sveta župan.

Nova železniška postaja ob kam-niški progi Podboršt je bila slo-vesno otvorjena. Občina Ježica je dobila s tem svojo tretjo postajo, ki pa je potrebna zlasti za delav-stvo, ki živi v bližini te postaje, a je zaposleno v Ljubljani.

Desetdinarske srebrnike in dvo-dinarske novce so v vasi Orlanac tako dobro ponarejali, da so se od pravega denarja razlikovali le po zvenku. Falsifikatorji so aretirani.

Organizacija emigrantov iz Do-brudze je razpustil bolgarski no-tranji minister.